

Για να θυμόμαστε...

Θοδωρής Μαράκης

Σύγκριση των τραπεζών ΗΠΑ - Ευρώπης

Κατά 600 δισ. δολάρια αυξήθηκε η χρηματιστηριακή αξία των έξι της Αμερικής μεγαλύτερων τραπεζών το 2025, καθώς έλαβαν στήριξη από την προσπάθεια της κυβέρνησης Τραμπ να απελευθερώσει τον κλάδο και την αναβίωση της επενδυτικής τραπεζικής.

Η συνολική κεφαλαιοποίηση των JPMorgan Chase, Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, Goldman Sachs και Morgan Stanley με βάση τα περιουσιακά στοιχεία αυξήθηκε στα 2,37 τρισ. δολάρια από 1,77 τρισ. δολάρια στο τέλος του περασμένου έτους, σύμφωνα με στοιχεία της S&P Global.

Στην άλλη άκρη του Ατλαντικού οι έξι πιο πολύτιμες ευρωπαϊκές τράπεζες έχουν συνολική κεφαλαιοποίηση μόλις 1 τρισ. δολάρια, υπογραμμίζοντας το χάσμα που έχει βαθύνει από την οικονομική κρίση μεταξύ των αμερικανικών τραπεζών και των Ευρωπαίων ανταγωνιστών τους. Οι αμερικανικές τράπεζες οδεύουν για να ξεπεράσουν τον δείκτη S&P 500 για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά.

Το άδικο φορολογικό σύστημα

Η πορεία της χώρας τη νέα χρονιά, μπορεί να περιβάλλεται από ένα αισιόδοξο περιτύλιγμα, αναφορικά με τους βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες, εντούτοις η πραγματική εικόνα για τη μακροπρόθεσμη τάση της οικονομίας είναι εξαιρετικά ανησυχητική. Ο Προϋπολογισμός του 2026 αποτυπώνει τα αδιέξοδα ενός άδικου φορολογικού συστήματος που διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες.

Την ώρα που η εργατική τάξη ακόμα και η μεσαία τάξη ασφυκτιά από τον «φόρο

πληθωρισμού», τα φορολογικά έσοδα αυξάνονται θεαματικά: από τα επιπλέον 2,5 δισ. ευρώ που προβλέπονται για το 2026, τα 1,6 δισ. προέρχονται αποκλειστικά από τον ΦΠΑ. Επιπλέον, από το 2019 έως σήμερα, τα συνολικά φορολογικά έσοδα έχουν αυξηθεί κατά 43,8%, ενώ εκείνα από τον ΦΠΑ εκτινάχθηκαν πάνω από 65%.

Πρόκειται για ένα φορολογικό υπερπλεόνασμα που δεν μεταφράζεται σε ανακούφιση για τα νοικοκυριά – αντιθέτως, ροκανίζει συστηματικά το διαθέσιμο εισόδημά τους. Συνεπώς, το μέρισμα από την αύξηση του ΑΕΠ δεν επιστρέφει στην κοινωνία• μένει εγκλωβισμένο σε μεγάλο βαθμό στα λογιστικά βιβλία του κράτους. Στην ουσία ανακατανέμεται μέσω του προϋπολογισμού σε όφελος του κεφαλαίου!!

Ρωσία: Από τους «βασιλιάδες» της δεκαετίας του '90 στη σιωπή

Την ώρα που η Δύση επιβάλλει κύμα κυρώσεων, για τις βόμβες που πέφτουν στην Ουκρανία κάτι παράδοξο συμβαίνει στη Ρωσία: οι δισεκατομμυριούχοι αυξάνονται. Και οι στρατιώτες μειώνονται!!

Πιο πλούσιοι, αλλά πολιτικά ακίνητοι. Πιο ισχυροί οικονομικά, αλλά απολύτως σιωπηλοί. Για τον Βλαντίμιρ Πούτιν, αυτό δεν είναι αντίφαση. Είναι στρατηγική. Ένα σύστημα όπου το χρήμα επιτρέπεται να ανθίζει, αρκεί να μην αμφισβητεί την εξουσία.

Όπως γνωρίζουμε, μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, μια μικρή ομάδα Ρώσων της πάλαι ποτέ νομεκλατούρας επιφανή στελέχη του ΚΚΣΕ, απέκτησε τεράστιο πλούτο, ελέγχοντας πρώην κρατικούς κολοσσούς. Οι ολιγάρχες της δεκαετίας του '90 δεν ήταν απλώς επιχειρηματίες· ήταν πολιτικοί παίκτες. Επηρέαζαν κυβερνήσεις, έστηναν προέδρους, διαπραγματεύονταν εξουσία.

Χαρακτηριστική φιγούρα αυτής της εποχής ήταν ο Μπόρις Μπερεζόφσκι, που αργότερα παραδέχτηκε πως βοήθησε τον Πούτιν να φτάσει στην προεδρία.

Χρόνια μετά, μιλούσε για «τύραννο» και «σφετεριστή της ελευθερίας». Όταν βρέθηκε νεκρός στην εξορία στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εποχή των πολιτικά ισχυρών ολιγαρχών είχε ήδη τελειώσει.

Ο Πούτιν ξεκαθάρισε νωρίς τους κανόνες: μπορείτε να γίνετε πλούσιοι, αλλά όχι ανεξάρτητοι. Όποιος παραβίασε αυτή την άγραφη συμφωνία πλήρωσε βαρύ τίμημα.

Ο Μιχαήλ Χοντορκόφσκι, άλλοτε ο πλουσιότερος άνθρωπος της Ρωσίας, πέρασε μια δεκαετία

στη φυλακή μετά τη χρηματοδότηση φιλοδημοκρατικών πρωτοβουλιών.

Η Βαλτική πεδίο ανταγωνισμού

Στη Βαλτική θάλασσα αναπτύσσεται ένα νέο πεδίο ανταγωνισμού και οι χώρες όπως η Πολωνία και η Σουηδία προετοιμάζονται κατασκευάζοντας υποβρύχια

Σε σύγκριση με τα ογκώδη πυρηνοκίνητα υποβρύχια της Ρωσίας, το A26 της Σουηδίας, με μήκος μόλις 66 μέτρα, είναι ένα συμπαγές μοντέλο. Αλλά αυτό που λείπει σε μέγεθος από το υποβρύχιο κατασκευάζεται από τη Saab, το αναπληρώνει με δυνατότητες μυστικότητας και επιτήρησης.

Μια πύλη ενσωματωμένη στην πλώρη του επιτρέπει να αναπτύσσει υποβρύχια drones, αισθητήρες ή δύτες στον βυθό. Για τα θολά νερά της Βαλτικής Θάλασσας και για τον ψυχρό πόλεμο που εκτυλίσσεται από κάτω τους, το A26 προσφέρει την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής. Αυτό τουλάχιστον ήταν το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η κυβέρνηση της Πολωνίας, όταν αποφάσισε να αγοράσει τρία από τα σκάφη για περίπου 2,8 δισεκατομμύρια δολάρια.

Για χώρες όπως η Πολωνία, το να έχουν τα μάτια τους πάνω και κάτω από τη Βαλτική είναι ένα πιεστικό ζήτημα εθνικής ασφάλειας, σημειώνει. Η θάλασσα σφύζει από τηλεπικοινωνιακές και ενεργειακές υποδομές. Ένας αγωγός φυσικού αερίου, ο Balticconnector, συνδέει τη Φινλανδία και την Εσθονία. Ένας άλλος, ο Baltic Pipe, μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Νορβηγία στην Πολωνία.

Τα σιωπηλά διαλείμματα αναγκαία, και ενίοτε η “λούφα”.

Πρόσφατη έρευνα της KickResume διαπίστωσε ότι το 35% των Ευρωπαίων εργαζομένων έχουν κάνει «ghost vacation» τουλάχιστον μία φορά, ενώ το 53% δήλωσε ότι δεν το είχε κάνει ποτέ. Μερικοί (5%) το κάνουν μάλιστα τακτικά, διαμορφώνοντας μια μικρή αλλά αξιοσημείωτη ομάδα εργαζομένων που κάνουν σιωπηλά διαλείμματα όταν χρειάζεται.

Το φαινόμενο αναφέρεται στην περίπτωση που ένας εργαζόμενος λείπει κρυφά ή απροειδοποίητα από την εργασία του. Έχει συνδεθεί με την επαγγελματική εξουθένωση και, όπως φαίνεται, βρίσκεται σε άνοδο.

Το τέλος της χρονιάς, με τη συσσώρευση της κόπωσης στον εργασιακό χώρο, θα μπορούσε να επιδεινώσει το φαινόμενο, όπως σημειώνει το Business Insider επισημαίνοντας τους

κινδύνους που εγκυμονεί το «ghost vacationing», οι οποίοι που συχνά υπερτερούν της κρυφής ξεκούρασης και χαλάρωσης που κερδίζει ο εργαζόμενος.

Ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους είναι το να γίνει αντιληπτή η τακτική από τον εργοδότη, κάτι που πιθανότατα θα έχει αντίκτυπο στη σχέση εμπιστοσύνη με τον εργαζόμενο του, προειδοποιεί η Amanda Augustine, ειδικός σταδιοδρομίας στο TopResume. Τελικά αυτοί κάνουν πως πληρώνουν και οι εργαζόμενοι κάνουν πως δουλεύουν. Ανάγκη το δικαίωμα στη τεμπελιά!!

Η Κίνα τρέχει χωρίς σταματημό! Προς το παρόν

Κατά 2.367% (!!) σε σχέση με πέρυσι εκτοξεύθηκαν οι κινεζικές εξαγωγές ηλεκτρικών οχημάτων (EV) προς το Μεξικό τον Νοέμβριο, φτάνοντας τις 19.344, σύμφωνα με τα στοιχεία της Κινεζικής Τελωνειακής Υπηρεσίας.

Όπως μεταδίδει το Bloomberg, η Ασία ήταν η περιοχή με τις περισσότερες εισαγωγές, με 110.061 ηλεκτρικά οχήματα (+71% σε σχέση με πέρυσι), ακολουθούμενη από την Ευρώπη με 42.927 (+63%) και τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική με 35.182 (+283%).

Οι εξαγωγές της Κίνας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση αυξήθηκαν κατά 39% σε σχέση με πέρυσι, φτάνοντας τα 25.792 EV.

Σε όλον τον κόσμο, οι εξαγωγές ηλεκτρικών οχημάτων της Κίνας αυξήθηκαν κατά 87% σε ετήσια βάση, φτάνοντας τις 199.836 μονάδες τον Νοέμβριο.

Οι πολεμικές βιομηχανίες δίνουν πολλά κέρδη

Σχεδόν 5 δισεκατομμύρια δολάρια, οι μεγαλύτεροι αμυντικοί όμιλοι της Ευρώπης, πρόκειται να επιστρέψουν στους μετόχους φέτος, καθώς ο τομέας ανταμείβει τους επενδυτές και αυξάνει τις επενδύσεις μετά την αύξηση των παγκόσμιων στρατιωτικών δαπανών μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Το μεγαλύτερο μέρος των εντυπωσιακών αποδόσεων φέτος σε οκτώ από τις μεγαλύτερες αμυντικές εταιρείες της Ευρώπης έχει τη μορφή υψηλότερων μερισμάτων, σύμφωνα με ανάλυση της τελευταίας δεκαετίας από την Vertical Research Partners για τους Financial Times.

Η έρευνα, η οποία επικεντρώνεται στους μεγαλύτερους αμυντικούς παίκτες και εξαιρεί την Airbus δεδομένων των μεγάλων πολιτικών εμπορικών δραστηριοτήτων της, δείχνει ότι οι

πληρωμές βρίσκονται σε τροχιά να φτάσουν σε υψηλό 10ετία.

Οι χώρες με τα υψηλότερα επίπεδα διαβίωσης και η Ελλάδα

Κάθε χώρα είναι διαφορετική από πολλές απόψεις. Όμως, για τους απλούς πολίτες αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι το επίπεδο διαβίωσης.

Τα Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ) δημοσιοποιούν τον δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης (UN Human Development Index) κάθε χρόνο, κατατάσσοντας τις χώρες με βάση το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση, τα αναμενόμενα χρόνια σπουδών (schooling), τον ενδιάμεσο χρόνων σπουδών και το κατά κεφαλή εθνικό εισόδημα κάθε χώρας. Να και κάτι χρήσιμο που κάνει ο ΟΗΕ!

Για το 2025, η πρώτη θέση πάει στην κρύα Ισλανδία, η δεύτερη στη Νορβηγία και η τρίτη στην Ελβετία. Ακολουθούν κατά σειρά η Δανία, η Γερμανία, η Σουηδία, η Αυστραλία, το Χονγκ-Κονγκ, η Ολλανδία και την πρώτη δεκάδα κλείνει το Βέλγιο.

Από τις άλλες χώρες, η Ιρλανδία βρίσκεται στην 11η θέση, οι Ηνωμένες Πολιτείες στην 17η, η Ιαπωνία στην 23η, η Γαλλία στην 26η, το Ισραήλ στην 27η και η Ιταλία στην 29η.

Η Κύπρος καταλαμβάνει την 32η θέση και η Ελλάδα την 34η, ανεβαίνοντας δύο σκαλιά σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χώρα μας τα πάει αρκετά καλά στα δυο πρώτα κριτήρια αλλά υστερεί στα χρόνια σπουδών και κυρίως στο κατά κεφαλή εθνικό εισόδημα (GNI). Στο τελευταίο, η Ελλάδα εμφανίζεται με 35,800 δολάρια έναντι 45,400 της Κύπρου και 69,100 της πρώτης Ισλανδίας.

Φτωχέ μου συνταξιούχε

Οι συνταξιούχοι χωρίς άλλες πηγές εισοδημάτων θεωρούνται και είναι από τα πιο οικονομικά ευάλωτα άτομα του πληθυσμού. Όμως, ο βαθμός διαφέρει από χώρα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το ποσοστό της φτώχειας ορίζεται ως το 50% του διάμεσου διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών στο σύνολο του πληθυσμού. Όσοι συνταξιούχοι πέφτουν κάτω από το 50% θεωρούνται φτωχοί.

Στις περισσότερες χώρες, το ποσοστό της φτώχειας στους ηλικιωμένους είναι υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο του πληθυσμού. Όμως, αυτό ισχύει κυρίως για

τους ηλικιωμένους από 76 ετών και πάνω και λιγότερο για τους “νέους ηλικιωμένους” μεταξύ 66 και 75 ετών. Ακόμη, το ποσοστό φτώχειας ήταν υψηλότερο μεταξύ των γυναικών και χαμηλότερο μεταξύ των ανδρών.

Μια ματιά στα στοιχεία του 2022-τα πιο πρόσφατα του ΟΟΣΑ- δείχνουν ότι το ποσοστό της φτώχειας ήταν 10% για το σύνολο των Ελλήνων συνταξιούχων. Όμως, το ποσοστό υποχωρούσε στο 8,5% για τους “νέους ηλικιωμένους” ενώ ανέβαινε στο 11,5% για όσους ήταν πάνω από 76 ετών.

Στην ΕΕ, τα πρωτεία κατείχαν η Εσθονία με 37,4%, η Λετονία με 33%, η Κροατία με 28,5%, η Λιθουανία με 24,6% και η Γερμανία με 14,1%. Στον αντίποδα, τα χαμηλότερα ποσοστά φτώχειας είχαν η Δανία με 4,3%, η Ολλανδία με 4,5%, η Φινλανδία με 5,5%, η Γαλλία με 6,1% και το Λουξεμβούργο με 7%.

Η Ισλανδία, η οποία δεν είναι μέλος της ΕΕ, εμφάνιζε το χαμηλότερο ποσοστό όλων με 3,1%, η γειτονική μας Τουρκία είχε 11,9%, η Βουλγαρία είχε 12,5% και η Ρουμανία 12,1%.

Οι χαμηλές συντάξεις ακόμη κι αν κάποιος είχε εργασθεί πολλά χρόνια εξηγούν τα υψηλά ποσοστά φτώχειας σε χώρες όπως η Εσθονία, η Λετονία και η Λιθουανία. Σύμφωνα με την Eurostat, η μέση ετήσια σύνταξη ήταν 17.321 ευρώ το 2023 στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) με την Ελλάδα ακριβώς από κάτω με 12.854 ευρώ και την Κύπρο στα 12.751 ευρώ.

Η μέση ετήσια σύνταξη ήταν μόλις 4.239 ευρώ στη Βουλγαρία, 5.570 ευρώ στη Κροατία, 5.688 στη Σλοβακία, 5.790 ευρώ στη Ρουμανία και 5.979 ευρώ στη Λιθουανία. Αντίθετα, η μέση ετήσια σύνταξη ήταν 34.413 ευρώ στο Λουξεμβούργο και 30.543 ευρώ στη Δανία.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι η σύγκριση του εισοδήματος των ηλικιωμένων πάνω από 65 ετών με το μέσο εισόδημα του πληθυσμού. Το 2022, οι χώρες της Βαλτικής, η Κροατία, το Βέλγιο, η Τσεχία και η Βουλγαρία είχαν από τα χαμηλότερα ποσοστά στην ΕΕ, κάτω από 78%.

Από την άλλη πλευρά, το Λουξεμβούργο με 107% ήταν στην κορυφή με τις Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σλοβακία, Γαλλία και Ελλάδα να ακολουθούν με 98,8%, 97,1%, 96,7%, 95,9%, 94,3% και 91,7% αντίστοιχα.

Οι αγρότες και η κυβέρνηση με τη καραμέλα των δημοσιονομικών αντοχών

Την καραμέλα των «δημοσιονομικών αντοχών» αναμασούσε η κυβέρνηση για να απορρίψει

ως «μαξιμαλιστικά» και «παράλογα» τα δίκαια αιτήματα των βιοπαλαιστών αγροτών και κτηνοτρόφων. Η άθλια προπαγάνδα της όμως τρώει το ένα χαστούκι μετά το άλλο... Όπως όταν ανακοινώθηκαν τα στοιχεία για την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού.

Τι προκύπτει; Ότι το πρωτογενές πλεόνασμα στο 11μηνο Γενάρης - Νοέμβρης 2025 εκτοξεύτηκε στα 12,7 δις. ευρώ από τη φοροληστεία των λαϊκών νοικοκυριών! Μιλάμε για χρήματα που εισπράχτηκαν πάνω από τους προβλεπόμενους φόρους, τους οποίους πληρώνει από την τσέπη του ο λαός σε ποσοστό 95%...

Και όχι μόνο αυτό. Από τα φορολογικά έσοδα της χρονιάς που φεύγει, τα 32,39 δις. ευρώ προέρχονται από την είσπραξη των πιο άδικων και άγριων έμμεσων φόρων, όπως ο ΦΠΑ και ο Ειδικός Φόρος Καυσίμων. Αυτοί οι φόροι, που επιβάλλονται πάνω σε τιμές - φωτιά σε βασικά αγαθά, ευθύνονται κατά κύριο λόγο και για το τεράστιο πρωτογενές πλεόνασμα.

Πάνω τους αντανακλάται η ακρίβεια στην αγορά, που αδειάζει τις τσέπες των λαϊκών νοικοκυριών και αυγαταίνει τους τζίρους και τα κέρδη των μεγαλεμπόρων, των βιομηχάνων, συνολικά των επιχειρηματικών ομίλων. Αποτυπώνουν δηλαδή και την ακρίβεια στο ράφι, που είναι η άλλη όψη της κλοπής στο χωράφι την οποία υφίστανται από τα μονοπώλια οι βιοπαλαιστές αγρότες και κτηνοτρόφοι.

Πληρώνουν μάλιστα διπλά αυτήν την εγκληματική πολιτική: Και ως παραγωγοί που πουλούν πάμφθηνα τον κόπο τους, αλλά και ως «καταναλωτές» που αγοράζουν πανάκριβα τα γεωργικά εφόδια και τα προϊόντα της μεταποίησης που φτιάχνονται με πρώτη ύλη τη δική τους παραγωγή!

Χαμηλά τα ποσοστά εγκατάλειψης των σπουδών για την Ελλάδα

Η εγκατάλειψη της Εκπαίδευσης συνεχίζει να είναι ψηλά στις χώρες της ΕΕ παρά τους στόχους που έχει βάλει εδώ και χρόνια η ΕΕ να τη μειώσει.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν το 2024 δείχνουν ότι το 14,2% των ατόμων ηλικίας 15 - 34 ετών στην ΕΕ εγκατέλειψαν την επίσημη Εκπαίδευση ή κατάρτιση τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της ζωής τους.

Τα υψηλότερα ποσοστά σχολικής εγκατάλειψης καταγράφηκαν στην Ολλανδία (32,2%), στη Δανία (27,1%), στο Λουξεμβούργο (24,8%) και την Εσθονία (24,4%). Από την άλλη πλευρά, τα χαμηλότερα καταγράφηκαν στη Ρουμανία (1,5%), την Ελλάδα (2,2%) και τη Βουλγαρία (3,5%).

Σε όλα τα επίπεδα Εκπαίδευσης (βασική, μέση και ανώτερη/τατη), ο πιο συνηθισμένος λόγος για τη μη ολοκλήρωση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος στο σύνολο των χωρών της ΕΕ ήταν ότι το πρόγραμμα δεν ανταποκρινόταν στις προσδοκίες ή ήταν πολύ δύσκολο. Για να καταλάβουμε όμως το υψηλό ποσοστό που καταλαμβάνει (42,6%) ως «αιτία» εγκατάλειψης της Εκπαίδευσης η δυσκολία του εκπαιδευτικού προγράμματος, πρέπει να συνυπολογίσουμε την ταξική διάσταση που συγκαλύπτεται στις μετρήσεις της Eurostat. Γιατί όσο πιο χαμηλό είναι το μορφωτικό αλλά και το οικονομικό επίπεδο της οικογένειας του παιδιού ή του νέου, τόσο μεγαλώνουν οι πιθανότητες να μη μπορεί να ανταποκριθεί επαρκώς σε ένα πιο απαιτητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, ειδικά στη βασική Εκπαίδευση. Κοινώς, γονείς με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο δεν μπορούν οι ίδιοι να βοηθήσουν το παιδί τους να ανταποκριθεί στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που φαντάζει δύσκολο, ενώ αν δεν έχουν και την οικονομική δυνατότητα δεν μπορούν να προσφέρουν και κάποια φροντιστηριακού τύπου ενίσχυση. Εξάλλου, οι λόγοι που σχετίζονται με το ίδιο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ποικίλλουν ανάλογα με τα επίπεδα Εκπαίδευσης: Αντιπροσώπευαν το 28,7% στο βασικό επίπεδο Εκπαίδευσης, το 35,9% στο μεσαίο επίπεδο και ένα σημαντικό 50,2% στο υψηλό επίπεδο.

Επόμενη βασική αιτία της εγκατάλειψης εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην ΕΕ των 27, είναι οι οικονομικοί λόγοι που συγκεντρώνουν το 19,1%. Και σε αυτήν την περίπτωση, βέβαια, η Eurostat επιχειρεί να κατακερματίσει και να υποβαθμίσει αυτήν την αιτία, διαχωρίζοντας τους αμιγώς «οικονομικούς λόγους» (που συγκεντρώνουν 5,3%) από την... «προτίμηση για δουλειά» (που συγκεντρώνει 13,8%). Και είναι τόσο εξόφθαλμα προκλητικός αυτός ο διαχωρισμός της που εμφανίζει ακόμα και στη βασική Εκπαίδευση ένα αξιοσημείωτο ποσοστό των παιδιών να την εγκαταλείπει... «προτιμώντας» τη δουλειά!

Ακολουθούν ως αιτία εγκατάλειψης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος άλλοι οικογενειακοί ή προσωπικοί λόγοι (18,5%) και λόγοι υγείας ή αναπηρίας σε ποσοστό 7,8%. Οι λόγοι που σχετίζονται με κάποια προσωπική ασθένεια ή αναπηρία ήταν πιο συνηθισμένοι στο χαμηλότερο επίπεδο Εκπαίδευσης (11,1%) από ότι στο μεσαίο (9,8%) ή το υψηλό επίπεδο (5,6%). Ομοίως, άλλοι οικογενειακοί ή προσωπικοί λόγοι ήταν επίσης πιο εμφανείς στο χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο (24,6%) και έγιναν λιγότερο σημαντικοί καθώς αυξάνονταν τα επίπεδα εκπαίδευσης.

Να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα με τα ομολογουμένως χαμηλά ποσοστά εγκατάλειψης εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η πρώτη και κύρια αιτία για την εγκατάλειψη είναι οι οικονομικοί λόγοι (μαζί με την «προτίμηση» για εργασία) που φτάνουν στο 37,7%. Ακολουθούν ως αιτία οι οικογενειακοί και προσωπικοί λόγοι σε ποσοστό 26,1% και τελευταία αιτία έρχεται η δυσκολία του προγράμματος ή η μη ανταπόκρισή του στις προσδοκίες του

εκπαιδευόμενου με ποσοστό 23%.

Και η απάντηση της κυβέρνησης οι αλόγιστες διαγραφές των φοιτητών!!

Οι άθλιες συνθήκες δουλειάς σε λιανεμπόριο και ταχυμεταφορές

Ενδεικτικά είναι τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την εξέλιξη του τζίρου στο λιανικό εμπόριο, με το **α' τρίμηνο του 2025 να φτάνει τα 16,6 δισ. ευρώ, το β' τρίμηνο τα 19,02 δισ και το γ' τρίμηνο τα 19,91 δισ. ευρώ**, προμηνύοντας εκτόξευση κερδών για το τρέχον τρίμηνο που περιλαμβάνεται και η αυξημένη κίνηση.

Είναι οι ίδιοι όμιλοι που κάθε τέτοια εορταστική περίοδο επιδίδονται στα γνωστά «γκαλά» της «φιλανθρωπίας», σε «χορηγίες» εκδηλώσεων και άλλων δράσεων «κοινωνικής ευθύνης», με δράσεις και φιέστες που διαφημίζουν την ψευδεπίγραφη ευαισθησία, μπας και ξεπλύνουν την άγρια εκμετάλλευση στους χώρους δουλειάς.

Γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα που βιώνουν οι εργαζόμενοι στο Εμπόριο, με τα ωράρια να γίνονται λάστιχο, τις υπερωρίες να βαράνε «κόκκινο», με δουλειά 7 μέρες την εβδομάδα. Στο ίδιο κάδρο και οι χιλιάδες διανομείς, που πάνω σε δύο ρόδες παίζουν τη ζωή τους «κορόνα - γράμματα», τρέχοντας από το ένα άκρο των αστικών κέντρων στο άλλο μπας και προλάβουν όσο το δυνατόν περισσότερες παραγγελίες σε μικρότερο χρόνο, για να πληρωθούν «το κάτι παραπάνω».

«Είναι μια τρέλα, δουλειά 32 Κυριακές!»

«Ζούμε μια τρέλα»: Αυτήν ακριβώς την έκφραση χρησιμοποιεί η πρόεδρος του Συλλόγου Εμποροϋπαλλήλων Αθήνας.

Εξηγεί πως πρόκειται για μια παρατεταμένη περίοδο, που ξεκινά ουσιαστικά από τις καλοκαιρινές εκπτώσεις, μετά έρχεται η Black Friday και τώρα οι γιορτές. «Πρακτικά δουλεύουμε 32 Κυριακές συνεχόμενα. Τα λέμε αυτά γιατί υπάρχει συσσωρευμένη κούραση, δεν είναι μόνο τώρα με το εορταστικό ωράριο. Ξέρετε τι σημαίνει να παραιτούνται και να φεύγουν συνάδελφοι 25 χρονών με κήλες; Βασικά προβλήματα είναι αφενός η υποστελέχωση και αφετέρου η έλλειψη ειδικοτήτων. Συνάδελφοι φεύγουν από τα ταμεία για να πάνε στις αποθήκες και από εκεί στους ορόφους για πώληση. Όλο αυτό μας εξοντώνει».

Σε ό,τι αφορά τα ωράρια τονίζει: «Δουλεύουμε 10ωρα, σπαστά, κυλιόμενα, με κόντρα βάρδιες. Έχουμε παραδείγματα από εργαζόμενες μητέρες με σπαστό πρόγραμμα, να φεύγουν

για να πάρουν τα παιδιά τους και να ξαναγυρνάνε στη δουλειά. Αυτή η τρέλα ιδιαίτερα αυτήν την περίοδο εντείνεται. Στα παραπάνω δεν πρέπει να ξεχάσουμε πως 3 δήμοι (σ.σ. Νέα Σμύρνη, Ηλιούπολη και Γλυφάδα) πριν από μια εβδομάδα είχαν και “Λευκές Νύχτες”, με ανοιχτά καταστήματα έως και τη 1 το βράδυ, όπως στην Ηλιούπολη και την επόμενη μέρα να ανοίγουν κανονικά. Άρα μιλάμε πρακτικά για παραπάνω από 12 και 13 ώρες δουλειά, καθώς οι εργοδότες βρίσκουν τρόπους να “καλύπτονται” σε περίπτωση ελέγχου με αλλαγές ωραρίου και τροποποιήσεις της τελευταίας στιγμής».

Για το πόσες καταγγελίες φτάνουν στο Σωματείο, η πρόεδρος σημειώνει πως «είναι συνεχείς οι αναφορές για μεταφορές ρεπό πάνω σε μέρες αργιών (π.χ. Χριστούγεννα ή Κυριακές), ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που δηλώνουν τους εργαζόμενους 5ωρους για να τους “τρώνε” τα ρεπό. Υπήρχαν βέβαια χώροι όπως σε μια σειρά καταστήματα του “Σκλαβενίτη”, που κάτω από την παρέμβασή μας το πήραν πίσω. Και δεν είναι το μόνο. Έγινε πανελλαδική παρέμβαση και με την Ομοσπονδία στον “Γαλαξία” γιατί η εργοδοσία δεν έβαζε ολόκληρο το δώρο, ή στα “Attica” που προσπάθησαν να επιβάλουν 7ήμερο στα συνεργαζόμενα καταστήματα μέσα (corners). Κάτω από την παρέμβασή μας ανακόπηκαν αυτές οι ενέργειες».

Στα χριστουγεννιάτικα «δώρα» των εργοδοτών περιλαμβάνονται βέβαια και οι απολύσεις, σχολιάζει η πρόεδρος, αναφερόμενη στα «Public». Εκεί λοιπόν, εξηγεί, «χτυπούν παλιούς εργαζόμενους με 10 και 20 χρόνια προϋπηρεσία, πιέζοντας τους να παραιτηθούν, είναι δεκάδες τέτοιες περιπτώσεις».

«Δουλεύουμε 13ωρα για να μπαλώσουμε τρύπες»

Για την κατάσταση στις ταχυμεταφορές και ειδικά στις ψηφιακές πλατφόρμες («e-food», «Wolt») ο Χρήστος Γκογκώνης, μέλος του ΔΣ του Σωματείου των Εργαζόμενων «e-food» Π. Αττικής, τονίζει χαρακτηριστικά πως «όπως σε μια σειρά κλάδους, έτσι και σε εμάς η εντατικοποίηση είναι αυξημένη. Ειδικά για τις πλατφόρμες αυτήν την περίοδο οι εταιρείες έχουν “φροντίσει”, χρησιμοποιώντας ειδικά ψηφιακά εργαλεία να προβλέπουν την κίνηση των ημερών. Με βάση αυτό ρίχνουν και διάφορα “τυράκια”, τύπου μπόνους σε συγκεκριμένες μέρες και ώρες».

Όπως εξηγεί: «Είναι τόσο ασφυκτική η κατάσταση που αναγκαζόμαστε αυτές τις μέρες να κυνηγάμε παραγγελίες για να καλύψουμε μια σειρά “τρύπες”. Οι συνάδελφοι, ειδικά όσοι είναι με μπλοκάκι, χρωστάνε ΕΦΚΑ, ΦΠΑ και ειδικά την εορταστική περίοδο εύκολα βαράμε 12ωρα και 13ωρα. Και κάπως έτσι φτάνουμε σε εργοδοτικά εγκλήματα, όπως στη

Θεσσαλονίκη και στο Χαλάνδρι, με τον νεκρό συνάδελφό μας».

«Οι εταιρείες ξέρουν και το αντισταθμίζουν», λέει χαρακτηριστικά. «Δηλαδή, σε άλλη χρονική περίοδο – όχι την εορταστική – η τιμή (σ.σ. η πληρωμή του εργαζόμενου) εμφανίζεται μειωμένη για την ίδια απόσταση. Ξέρουν οι εταιρείες τι παραμέτρους να βάζουν στον αλγόριθμο της εφαρμογής ώστε τελικά τα λεφτά που παίρνουμε να υπακούν σε έναν προϋπολογισμένο μέσο όρο όλης της χρονιάς. Υπολογίζουν δηλαδή εργατικό κόστος ανά ώρα και ανεβοκατεβάζουν τις τιμές κάθε τόσο».

«Ρώσικη ρουλέτα» με τις ζωές των εργατών

Όπως είναι αναμενόμενο, αποτέλεσμα της παραπάνω κατάστασης είναι η ραγδαία αύξηση των εργατικών «ατυχημάτων» που καταγράφεται την περίοδο των γιορτών, καθώς η εντατικοποίηση και ο ανεβασμένος φόρτος δουλειάς, σε συνδυασμό με την πλήρη απουσία μέτρων υγείας και ασφάλειας, έχουν αποτέλεσμα οι χώροι δουλειάς να μετατρέπονται ακόμα περισσότερο σε αρένες θανάτου.

Πολύ περισσότερο δε, όταν η κυβέρνηση «συστήνει» ως μέτρο επιβίωσης με τους μισθούς πείνας τα 13ωρα που η ίδια ψήφισε, τη διευθέτηση του εργάσιμου χρόνου όπως προβλέπεται στην ευρωπαϊκή Οδηγία 2003/88, την οποία η σοσιαλδημοκρατία έχει «Ευαγγέλιο». Έτσι, λοιπόν, η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων γίνεται «ρώσικη ρουλέτα».